

рой особливий і був певним викликом на той час. Наприклад, великий містифікатор і провокатор Шевченко, якого я грав у Черкаському театрі. До речі, поставив виставу ще один мистецький провокатор Сергій Проскурня. І ці неймовірні епізоди, коли зараз, у звільненій Балаклії на Харківщині, під плакатом з російською пропагандою опинилась саме цитата Шевченка: «Борітеся – поборете, Вам Бог помагає!». Це все не просто так!

Або пригадую, як з виставою «Момент кохання» я їздив на запрошення Марка Бровуна в Донецький український театр і грав його на великій сцені. Зал на 600 чоловік був повний! І я впевнений, після нашої перемоги там знову звучатиме українська мова і слова наших класиків та сучасників.

Загалом, мені подобається втілювати українських класиків, головне, аби вони були, як і наша Україна, модерні, живі. Не кітчево-лубочні, як їх іноді полюблюють показувати. Хочеться бачити Україну такою, яка вона є насправді – розкішною, стильною, сучасною. У всьому – в одязі, в декораціях, в стосунках, у жартах, драмі і так далі. Важливо відчуті і передати цей смак. Тоді буде інше ставлення до нашої класики.

– Як відновлюється енергетично і психологічно, враховуючи, що паралельно і на сцені, і на фронті служите? Що чи хто надихає або є стимулом для вас?

– Насправді, головним мотиватором на сьогодні є кінцева мета – перемога у цій кровопролитній війні з росією. А опісля мною рухатимуть бажання творчих втілень в театрі і кіно, які я згадував у нашій з вами розмові. Не зарікаюся, але, можливо, мій досвід ще пригодиться і в державній роботі.

А ще щастя родини, яка хвилюється за мене, а я за них. Щоразу, коли я їду, вони мені кажуть: «Обіцяй, що ти там не загинеш». Це також мотивує зайвий раз не наражатися на небезпеку, а ще глибше ховатися в яр, коли щось над головою пролітає. Бо ти обіцяв, бо ти потрібен дітям, родині, істинним друзям, які здатні не тільки на співчуття, а й на спільну радість...

Нещодавно вдалося вирватися на ювілей до Ади Роговцевої. Ми поруч мешкаємо вже досить давно. Вона розповіла про свою мрію: вийти на свій балкон, усім людям на вулиці махати рукою і радіти нашій перемозі. Оцей момент щастя і спільної радості, що ми вільні, що ми перемогли, що можемо їздити країною і за кордон, мені також хочеться відчуті, але найбільше бачити обличчя щасливих українців.

Недавно на Хрещатику стояла підбита російська техніка, а я хочу там бачити радісних людей – нескінченний потік Героїв, волонтерів, медиків і простих людей, бо всі вони причетні до перемоги у цій війні. Це схоже на енергію в залі, коли після вистави глядачі покидають театр. Вона тебе, як актора, відновлює і окриляє. Цей момент своєрідного «видиху», перемоги, що все нарешті скінчилося, він дуже мотивує.

Вересень, 2022

Образ нетипового короля

Загадка: чому 2015 року головний режисер Національного театру ім. Ів. Франка Станіслав Мойсеев обрав для постановки драму Августа Стріндберга «Ерік XIV»? Та ще після подій Революції Гідності. Можливо, тому, що розстановка сил в Україні у той час, як і в цій історичній драмі, також була украй складною: з одного боку демократизація, коли народ гучно і рішуче заявив про своє право вирішувати долю своєї країни, а з іншого – олігархат, який не збирався поступатися своїми благами і привілеями. А між ними – король.

В історичній драмі Стріндберга йшлося про шведського короля з украй суперечливим характером. Про цього героя Є. Вахтангов, який поставив цю п'єсу у Першій студії МХАТ, писав у 1921 році: «Палкий поет, гострий математик, чіткий художник, невгамовний фантазер – приречений бути королем». Оця неймовірна суперечливість цікавила драматурга – за словами істориків літератури він сам відповідав такій характеристиці. Стріндберг як новатор драматургійної форми складний для втілення. Складний і головний персонаж.

На роль короля було запрошено «голос Майдану» Євгена Нищука, який мав дебютувати на провідній сцені України. Тож зрозуміло, яким непростим було його «бойове хрещення». Нищуку треба було окреслити короля як постать дивну й неврівноважену, й водночас знайти спорідненість з сучасними реаліями. В актора є хист до королівської величчя, але тут не про величчя йшлося, бо на першому плані – постать, зіткана з контрастів аж до божевілля. Така людина невідворотно повинна знищити себе. І Ерік XIV гине.

Як зауважила Валентина Заболотна, «талановитий Євген Нищук у заголовній ролі демонструє безумний темперамент, але існує на одній, хоча й високій ноті»¹. Погоджуючись з цією оцінкою (талант, темперамент, висока нота), варто сказати, що актор, якому довелося зануритись у складний характер і в складні перипетії драматичного твору, показує персонажа між двох вогнів: між аристократією і народом. Можливо, не зовсім виразною у виставі постала аристократія, але король був виразний. Він симпатизує своєму народу й водночас далекий від справжньої симпатії до нього.

І все-таки, історичну драму з українською реальністю споріднює новий етап в історії нашої країни. Драматург оголошує у п'єсі нові «девизи людства»: «права людини, її гідність, повага до ближнього, терпимість». А Майдан, який відбувся в Україні, не просто заявив, а втілює такі цінності. І це поєднало українську реальність із драмою, написаною більше ста років тому.

Лариса Іванишина

¹ Заболотная Валентина. Качели на «козе». День. 18. 12. 2015.